

AIKUISKASVATUS

The Finnish Journal of Adult Education

Vol. 13, 3/93

ISSN 0358-6197

Summary

Jarvis, Peter 1993. Oppimisen paradokseja myöhäismodernissa.

– Moderni syntyi läntisessä Euroopassa renessanssin muodossa, tieteellisten keksintöjen ja järjennukaisuuden aikana. Välineellisestä rationalismista tuli uuden ajan perusta. Se synnytti industrialismin, kapitalismin sekä uskon kehitykseen ja järjestelmän ylivoimaisuuteen. Siihen ankkuroitui myös opettajan asiantuntemukseen ja auktoriteettiin sekä totuuden olemassaoloon pohjautuva käsitys oppimisesta. Nyt moderni kyseenalaistetaan kautta koko läntisen maailman. Elämme myöhäisen modernin aikaa, missä joitakin postmodernin ajan piirteitä alkaa tulla esille. Todellisuudesta itsestään on tullut ongelma ja elämässä on vähemmän varmuuksia. Sen myötä käsitys oppimisesta oikeiden vastausten omaksumisena on joutunut kyseenalaiseksi. Artikkelissa kuvataan muutamia tällaisia ajallemme ominaisia oppimisen paradokseja.

Aikuiskasvatus 2/93.

Silvennoinen Heikki 1993. Työttömille koulutusta – miksi ja minkälaista?

– Työttömille koulutuksen anti kiteytyy seuraavina valmiuksina: työllistyvyyttä edistävät valmiudet, joustovalmiudet, selviytymistäidot, yhteiskunnallinen ymmärrys, vapaa-ajan käyttöön liittyvät taidot, tieto vaihtoehtoisista mahdollisuuksista, mahdollisuuksien luomisen taidot. Tavoitteet tarkastellaan asetelmassa, jossa perusolottuvuudet ovat suhde vallitseviin oloihin (ideologia) ja tavoiteltujen vaikutusten pääasiallinen kohde (orientaatio).

Koulutuksen keskeisin yhteiskunnallinen rooli liittyy sen tehtävään valikoida ihmiset työmarkkinoille ja yhteiskuntahierarkiaan. Paljolti juuri tästä koulutus saa myös yhteiskunnallisen integroijan ja uusintajan roolinsa. Kouluttautumisen motiivit ovat individualistiset, samoin kuin hankitun tutkinnon varassa solmittava palkkatyösuuhdekin on yksilökohtainen. Tulevaisuutta ennakkoiden kysytään: Miten arvioidaan työttömille suunnatun koulutuksen laatua ja tuloksellisuutta sellaisessa mah-

Jarvis, Peter 1993. Late modernity and paradoxes of learning.

– Modernity began in Western Europe with the Renaissance, the age of scientific discovery and rationality. Instrumental rationality became the foundation stone of this new age; with it emerged industrialism and capitalism and a confident belief in progress and the superiority of the system. This is also where the concept of learning anchored itself: that teachers are the experts and authorities and that truth exists. Now modernity is being called into question throughout the western world. We are living in late modernity and some of the features of the post-modern world are beginning to appear. Now reality has itself become a problem and so there can be fewer certainties about life. This development has been accompanied the calling into question of the concept of learning as consisting of adopting correct answers. The article describes some of these paradoxes of learning typical for our times.

Aikuiskasvatus 2/93.

Silvennoinen, Heikki 1993. Training for the unemployed – why and what kind?

– What training has to offer to the unemployed boils down to the following skills: employability skills, adaptability awareness, survival skills, contextual awareness, leisure skills, alternative-opportunity awareness, opportunity-creation skills. The goals are examined in an array in which the basic dimensions are relationship to prevailing conditions (ideology) and the principal object of the effects sought (orientation).

The foremost societal role of training lies in its function of allocating people into the labour market and the social hierarchy. It is largely because of this that training also has the role of societal integrator and reformer.

The motives for participation in training are individual just as the employee position acquired following the completion of study is individual. With an eye to the future, the author asks: How will the quality and success of training aimed at the unemployed be assessed in Finland in the future, given

dollisessa tulevaisuudessa, jossa useamman sadantuhannen työhalukkaan kansalaisen työllistyminen palkkatyöhön on rakenteellisesti mahdoton tehtävä? Mikä on työtä vaille jäävän yhteiskuntaluokan koulutuksen sisältö ja olemus? Aikuiskasvatus 3/1993.

Silvennoinen Heikki & Naumanen Päivi 1993. Mihin koulutustarve perustuu?

– Artikkelissa tarkastellaan työvoiman kokemaa koulutustarvetta 4000 aikuisen haastatteluaineiston avulla. Vuonna 1990 1,3 miljoonaa aikuista tarvitsi omasta mielestään ammattitaitoa kehittävää tai uraa edistävää koulutusta. Useimmin lisäkoulutusta tarvitsevat ne, joilla sitä jo muutoinkin on eniten ja jotka ovat hankkineet myös aikuisiällä sitä kaiken aikaa lisää. Vakioimalla työtä kuvaavat ominaisuudet ja koettu koulutustarve, saadaan neljä koulutustarveyhmää. Kaksi ryhmistä, ”koulutusta tarvitseva eliitti” ja ”koulutusta tarvitsematon eliitti” luokittevat parempiosaisiksi. Toiset kaksi ryhmää, ”taistelijat” ja ”alistetut”, ovat työnsä puolesta selvästi huonommassa asemassa. Ryhmien sukupuolijaot ovat selkeät: ”huonompien” töiden väki on kokemistaan tarpeista riippumatta naisia; sen sijaan ”paremmissa” töissä työskentelee enimmäkseen miehistä koostuva eliitti. Naisvaltaiset ryhmät taas jakautuvat kahdella: alemmista toimihenkilöistä koostuva taistelijoiden ryhmällä näyttää olevan painetta tehdä eroa alistettuihin duunarisariinsa, jotka lienevät melko lailla vieraantuneita koko koulutuselämässä.

Aikuiskasvatus 3/1993.

KIRJOITTAJAT

Ahteenmäki-Pelkonen Leena, assistentti, Helsingin yliopisto

Hauta-aho Juha, Helsinki

Hämäläinen Kauko, Aikuiskasvatuksen päätoimittaja, Helsingin yliopiston Vantaan täydennyskoulutuslaitoksen johtaja

Jarvis Peter, tri, Surreyn yliopiston kasvatustieteen laitoksen vanhempi lehtori, International Journal of Lifelong Education -lehden toinen päätoimittaja

Juntunen Risto, osastopäällikkö, TSL-opintokeskus, Helsinki

Antti Kauppi, erikoistutkija, Suomen Liikemiesten Kauppaopisto

Koskela Ilona, koulutuspäällikkö, Kansanvalistusseura

Maljojoki Pentti, professori, johtava rehtori, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, Joensuu

Mäkelä Pirkko, koulutuspäällikkö, Kuntien Eläke-

the likelihood that several hundreds of thousands of work-willing citizens will not be gainfully employed because of structural reasons? What will be the content and nature of training aimed at this social class for the unemployed?

Aikuiskasvatus 3/1993.

Silvennoinen Heikki & Naumanen Päivi 1993. What are training needs based on?

– The article is an examination of the training need as experienced by 4,000 adult interviewees. In 1990, the situation was such that 1,3 million Finnish adults were of the opinion that they were in need of training that would enhance their skills and career development. The group most in need of further training was composed of people who already had had more training than others and who had also continuously acquired more of it in their adulthood. Through standardisation of characteristics depicting work and the need for training, the author arrived at four categories of training need. The categories ”Elite needers of training” and ”Elite non-needers of training” are the better-off groups. The other two groups ”Battlers” and ”Subjected” are clearly worse-off with regard to their work. The gender distribution among the groups was clear: regardless of their training needs, women were relegated to ”not-so-good” jobs while the ”better” jobs were done by an elite composed mainly of men. Groups with a dominant representation of women are of two main kinds: a lower-salaried group of Battlers, which appears to want to put some distance between themselves and their proletarian sisters, the latter being fairly alienated from training life as a whole.

Aikuiskasvatus 3/1993.

vakuutus

Ojasti Tapani, Rauhankasvatusinstituutin pääsihteeri, Helsinki

Salminen Lea, koulutuspäällikkö, Helsingin yliopiston Länsi-Uudenmaan täydennyskoulutuslaitos

Silvennoinen Heikki, tutkija, VTL, Koulutussosiologian tutkimuskeskus, Turun yliopisto

Naumanen Päivi, tutkija, VTK, Koulutussosiologian tutkimuskeskus, Turun yliopisto

Turunen Hannu, tutkija, elinkeinoelämän kehittämisosasto, Joensuun yliopiston täydennyskoulutuskeskus

KÄÄNTÄJÄT

Aaltonen Rainer, Tampereen yliopisto (Jarvis)

Pekkinen Erkki, kääntäjä (summary)